

Holbergkomitéens begrunnelse for Holbergprisen 2017 Professor Onora O’Neill

Onora O’Neill er en av de mest fremstående og innflytelsesrike filosofer i sin generasjon. Hennes modige, vitenskapelige og dypt engasjerte arbeid har kastet lys over noen av de mest presserende intellektuelle og praktiske utfordringer i vår tid. Hennes tidlige forskning forandret vår forståelse av Kant. Boken *Acting On Principle* (1975) ga en innovativ fremstilling av forholdet mellom moral og rasjonalitet i Kants tenkning. I *Constructions of Reason* (1989) argumenterer O’Neill mot den etablerte oppfatningen i Kant-forskningen: Hun mener Kants syn var at resonnering forutsetter at vi gjør det mulig for andre å forstå hva vi sier og hva vi gjør. I en tid da kvaliteten på Kant-forskningen er usedvanlig høy, representerer hennes fremragende forskning en imponerende bragd.

O’Neills vitenskapelige arbeid har ikke bare endret vår forståelse av Kant. Hennes bøker har i tillegg fått en enestående resonans, og de har skapt en fornyet interesse for Kants verker. Fremfor alt har hennes utlegninger om kravene til offentlig fornuft tilført et nytt presisjonsnivå i debatten, som har engasjert noen av de mest innflytelsesrike intellektuelle i vår tid.

Hennes forskningsprestasjoner tiltrakk seg enda større oppmerksomhet da hun etter hvert viet sine skarpe filosofiske analyser og sin moralske tenkning til noen av vår tids mest utfordrende spørsmål. Hun viste hvordan man kan anvende filosofi på en måte som svarer til de komplekse moralske kravene i vår verden. I bøker som *Faces of Hunger* (1986) og *Bounds of Justice* (2000) endret hun vår forståelse av plikt i en verden preget av ulikhet. Hun argumenterte sterkt for en verden med porøse grenser og en mer rettferdig fordeling av makt. Samtidig viste hun hvordan rettighetsdoktriner og pliktforståelse krever at vi vier oppmerksomhet ikke bare til de fremmedes behov, men også til de strukturelle forholdene som undertrykker så mange mennesker i verden i dag.

O’Neill har hatt en enorm innflytelse på offentligheten, både i Storbritannia og internasjonalt. Hun har brukt sin vitenskapelige innsikt og skarpsindighet til å endre vilkårene for den offentlige debatten og har dermed gjort filosofiske temaer relevante for et mye bredere publikum. I denne sammenhengen er det verdt å nevne hennes omfattende samfunnsengasjement, for eksempel, hennes aktive deltakelse i The Nuffield Foundation, The Nuffield Council on Bioethics og The Equality and Human Rights Commission. Hun har dedikert mye av sin tid og energi til offentlig tjeneste for å bedre sosiale og kulturelle forhold, uten selv å søke rampelyset. Samtidig har hun i økende grad spilt en fremtredende rolle både i det britiske Parlamentet (som medlem av Overhuset, som en ikke-bundet *crossbencher*) og i den øvrige offentlige debatten over tema som favner vidt, fra menneskerettigheter og pressefrihet til omsorg for døende pasienter. I hennes BBC Reithforedrag fra 2002, som omhandlet temaet tillit, argumenterte hun for at vi skulle tenke mer

kritisk rundt regler om ansvarliggjøring og gjennomsiktighet. Foredragene var kontroversielle, men genererte også en livlig internasjonal debatt på et usedvanlig høyt nivå. Her ser vi hvordan O’Niell praktiserer nettopp de filosofiske prinsippene som hun skriver om.

O’Neills arbeider makter på en enestående måte ikke bare å berøre sammensatte og vanskelige temaer som omhandler global rettferdighet; de belyser samtidig noen av de mest inngående spørsmål knyttet til moral og offentlig politikk. Hennes engasjement innenfor bioetikk, både teoretisk og praktisk, omfatter noen av de mest dyptloddende diskusjonene knyttet til autonomi, tillit og opplyst medbestemmelse. Det er imidlertid hennes evne til å behandle moralske spørsmål med psykologisk overbevisning og institusjonell legitimitet som gjør henne til en myndig veiviser inn i vår tids mest intrikate etiske problemstillinger. Hennes filosofiske bidrag har stor vitenskapelig troverdighet, samtidig som det uttrykker respekt og ydmykhet. Det er i tillegg motivert av en dyp og vedvarende omsorg for menneskeheten. O’Neill er en på en genuin måte både filosof og samfunnsborger.

På vegne av Holbergkomitéen
Pratap Bhanu Mehta
Komitéleder